

Interview project 'Groot Gasthuis'

door: *Tim Schmidt - Erasmus Universiteit Rotterdam*

datum: 27-11-2013

Meer informatie op de site van het [Groot Gasthuis](#).

Kirsti (opleidings- & organisatieadviseur) en Michael (architect & stedenbouwkundige) zijn samen met een compagnon de oprichters van Conceptenbouwers. Conceptenbouwers bestaat uit een groep personen gericht op het bedenken, onderzoeken en genereren van nieuwe ideeën en concepten met als doel deze tot realisatie te brengen. De Conceptenbouwers werken hierbij intersectoraal, zijn gericht op lokale omstandigheden en proberen bij de ontwikkeling van de concepten zoveel mogelijk deelnemers en belanghebbenden te betrekken. Er wordt gezocht en gewerkt aan draagvlak voor de uitwerking van een concept en bij de uitwerking staat in eerste instantie de maatschappelijke waarde centraal. Pas wanneer een project maatschappelijke waarde genereert kan worden gekeken naar de economische businesscase van het project. Bij de ontwikkeling van het biebtab zijn de Conceptenbouwers door bibliotheek 's-Hertogenbosch als externe adviseur ingehuurd om mee te denken over de invulling aan activiteiten en de kennis van de locale Bossche netwerken hierbij te benutten.

Transitie bibliotheek:

Op dit moment is de projectontwikkelaar in opdracht van de gemeente voor de GZG locatie al een studie aan het uitvoeren naar de haalbaarheid van een nieuwe bibliotheekvestiging op de GZG locatie. Dit wordt door de geïnterviewden niet gezien als een logisch moment voor de uitvoering van een haalbaarheidsstudie omdat bibliotheek 's-Hertogenbosch op dit moment zelf nog bezig is met een strategische heroriëntatie en heroverweging functionaliteit en positie in de maatschappij. Het openen van het biebtab wordt daardoor gezien als een tussenstap om op een experimentele wijze in laboratorium setting te werken aan een bibliotheek met nieuwe concepten. Deze ontwikkeling zal enige aanlooptijd vergen en het is hierbij van belang dat de Bosschenaar de nieuwe locatie ontdekt en in zijn armen sluit. Daarna zal het biebtab vanzelf bekendheid gaan krijgen, waarbij aanvullend aandacht kan worden besteed aan branding van het biebtab.

Maatschappelijke waarde & doelstellingen:

Maatschappelijke waarde van de bibliotheek wordt volgens de geïnterviewden vertegenwoordigd door de beschikbare collectie aan informatie. In een traditionele bibliotheekmodel zijn dit de boeken, maar in het biebtablaboratorium zijn dit de Bosschenaren zelf. Door elkaar te ontmoeten en te inspireren, kennis te delen en verwerven, te debatteren en te leren wordt betekenis gegeven aan een collectie. Informatie wordt tot stand gebracht in netwerken en communities en gezamenlijk wordt gezocht naar informatie die van waarde is. Het concept van het biebtab werd tijdens het interview ook "life wikipedia" genoemd, waarbij de mensen door interactie zelf de "doorklik links" creëren. De doelstelling van het biebtab wordt omschreven als het bij elkaar brengen van mensen die samen op een nieuwe manier kennis vergaren en bepalen welke informatie van waarde is. De geïnterviewden spreken van een succes indien in het biebtab werkelijk experimenteel activiteiten worden ondernomen om zodoende vanuit de Bossche samenleving te verkennen op welke wijze de nieuwe bibliotheek een bijdrage aan de maatschappij kan leveren. Hierbij wordt aangegeven dat het concept nooit af is en altijd in ontwikkeling moet blijven. Als ultiem doel wordt gezien dat maatschappelijke netwerken het biebtab volledig zelfstandig laten opereren. De rol van bibliotheek personeel is dan niet langer het uitgeven van collectie, maar het waarborgen van kwaliteit en het begeleiden en stimuleren van activiteiten. Dit kan tot gevolg hebben dat de rol van de bibliothecaris meer inhoudelijk wordt binnen het biebtab.

Het bieblab is de fysieke locatie waar de mensen elkaar treffen. Een aantrekkelijke fysieke locatie met betekenis voor de mensen uit de stad is een randvoorwaarde voor dit nieuwe concept. De geïnterviewden geloven namelijk dat kennisuitwisseling en het in contact brengen van informatie en cultuur niet alleen op basis van digitale netwerken kan geschieden. Bij het bieblab draait het primair om ontmoeten en verbinden. De Mariakapel op het GZG terrein wordt gezien als een inspirerende locatie met een historische betekenis en heeft daarom aantrekkingskracht op mensen.

Activiteiten:

De geïnterviewden zijn van mening dat belangen van groepen / netwerken uit de Bossche samenleving aan activiteiten moeten worden gekoppeld. De essentie van het bieblab is het creëren van communities rondom thema's en interessegebieden. Het initiëren van activiteiten zonder dat hieraan een belangengroep is gekoppeld en contacten zijn gelegd heeft daarom geen zin. Activiteiten zonder dat hieraan een netwerk is geknoopt (bijvoorbeeld lezingen, dialogen, gedichten, internet etc.) zijn puur uitwisselbare middelen. De geïnterviewden zijn van mening dat de lokale belanghebbenden en communities centraal moeten zijn in het bieblab. De activiteit is dan slechts nog een middel om kennis uit te wisselen.

Activiteiten moeten om succesvol te zijn tevens een lokaal belang dienen en volgens de geïnterviewden is het een valkuil om activiteiten te gaan ontplooiën die geen lokale binding hebben. Dit zou geen meerwaarde bieden omdat deze activiteiten ook elders kunnen plaatsvinden of kan worden volstaan door gebruik van internet. Op de vraag waarom juist de bibliotheek in deze lokale belangen en het verbinden hiervan zou moeten faciliteren, geven de geïnterviewden als antwoord dat dit niet per definitie aan de taken van een bibliotheek gekoppeld hoeft te zijn. Wel zijn zij van mening dat een bibliotheek nog steeds autonoom zou moeten kunnen functioneren door in de basis een kwalitatieve collectie aan informatie te bieden.

Een mooi voorbeeld van een toekomstige activiteit is de "zadenbieb", waarbij de community van Bossche boeren stadstuinbouw gaat ondernemen in de tuin van het labbieb. Vanuit deze activiteit kunnen verbanden ontstaan met onderwijsdoeleinden en kennisthema's in relatie tot natuur of met ondernemers. De Conceptenbouwers hebben dit idee uitgewerkt en contacten gelegd met de Bossche boeren. Zo liggen er ook kansen rondom de gevestigde ondernemers op het GZG terrein. Andere doelgroepen zouden het onderwijs, gezondheidszorg, overheid, en burgers kunnen zijn. Het faciliteren van studie- of werkplekken vinden de geïnterviewden geen onderscheidende activiteit voor het bieblab, omdat het hier niet gaat om verbinden.

De geïnterviewden geven aan dat het denken in netwerken essentieel is voor het bieblab. De bibliotheek 's-Hertogenbosch heeft de Conceptenbouwers ingeschakeld om vanuit deze invalshoek een bijdrage te leveren aan de implementatie van het bieblab. De bibliotheek 's-Hertogenbosch en de adviseur Ministerie van Verbeelding richten zich vaak vanuit nature meer op de activiteit dan het netwerk. Dit levert bij de ontwikkeling en uitwerking van de plannen soms verschil mening c.q. inzicht op.

Meten van maatschappelijke waarde bieblab activiteiten:

Het meten van de toegevoegde waarde van toekomstige bieblab activiteiten wordt als zinvol gezien. Dit enerzijds als stuurinstrument voor de programmering en anderzijds als rapportage aan subsidieverlener. Als aanbeveling wordt aangeraden om een aflevering van tegenlicht "persoonlijke data is geld waard" terug te kijken om ideeën op te doen. Wel geven de geïnterviewden aan dat het opzetten van een volledige evaluatiesystematiek op dit moment geen haalbare kaart is. Bijzonderheden ten aanzien van evaluatie van maatschappelijke waarde bieblab:

- In het bieblab en omtrek van 100 meter is straks een wifi hotspot actief. Dit biedt evenals een te ontwikkelen app mogelijkheden om op een slimme wijze data te verzamelen van mensen die inloggen op het netwerk van het bieblab.
- Het is wel van belang om een nulmeting te houden om op deze wijze de stijging of daling van activiteit en toegevoegde waarde te kunnen meten.
- Een ambitieuze indicator zou bijvoorbeeld kunnen zijn dat men registreert hoeveel en wat voor soort nieuwe ondernemingen starten vanuit bieblab netwerken.
- Een indicator was bijvoorbeeld de opkomst tijdens de kennismakingsborrel op 1 november 2013 van ca. 100 personen.